

Nette forøget Bestræbelserne for at komme til en Løsning. Jo stærkere Modstanden er, jo dybere Kløften er, desto mere Arbejde har man ogsaa følt, der maatte lægges ind paa at udfylde Kløften. Det var det, der gjorde, at Toldkommissionen blev nedsat, og Toldkommissionens Medsættelse fra Lovgivningsmagtens Side er at betragte som et kraftigt og afgørende Forsøg paa at faa en Løsning af denne store Opgave, thi der var en almindelig Stemning for, at den ikke kunde blive staaende uløst ret lang Tid endnu uden væsentlig Skade for Samfundet.

Nu foreligger altsaa Toldkommissionens Arbejde for det høje Ting. I Mødet i Lørdags fik Toldkommissionen fra det ærede Medlem for Kallundborg (Krabbe) en saa smuk og saa varm Anerkendelse for sin Virksomhed, som vi paa nogen Maade kunde ønske os. Vi ere forberedte paa, at ikke alle Medlemmer ville se med saa milde Øjne paa den, som det ærede Medlem gjorde. Vi ere forberedte paa, at der fra mange Sider vil blive rejst endogsaa stærk Kritik mod, hvad vi have gjort. Men derom kan der i hvert Tilfælde ikke tvivles, at der igennem Toldkommissionens Arbejde er fremstaflet et langt større, langt betydeligere Materiale til Bedømmelse af hele denne vanskelige Sag i alle dens Enkeltheder, end der nogenstude før har foreligget for Lovgivningsmagten. Sammenlign de Dplysninger, der have ledsaget de af tidligere Regeringer forelagte Toldlovsforslag, sammenlign de Dplysninger, der ere tilvejebragte af Folketingsudvalgene, og man vil se, at det er meget lidt i Sammenligning med de indgaaende Dplysninger, der her foreligger som Resultat af Toldkommissionens Arbejde. Der er ogsaa gjort kraftigere Forsøg paa fra de forskellige Sider at nærme sig til hinanden og opnaa Resultater end tidligere. Om man end maa indrømme, at disse Forsøg ikke have ført til et lignende ubetinget heldigt Resultat som den førstnævnte Række af Forsøg, nemlig de, der gaa ud paa at oplyse Sagen, saa maa man dog paa den anden Side være klar paa, at Toldkommissionen heller ikke i saa Henseende har fiddet forgæves. Der er meget store og vigtige Omraader, hvorom der tidligere har hersket Uenighed mellem Tingene, og om hvilke det nu er lykkedes at opnaa Enighed. Det er jo saaledes, og det kan være ganske naturligt, at man altid er mest tilbøjelig til at søgte Opmærksomheden stærkest paa Uenighedspunkterne, men jeg maa dog bede det høje Ting om ikke derfor at glemme den store Betydning, de Punkter, om hvilke der er opnaaet Enighed, have. Man har tidligere

været uenig i Folketinget og Landstinget om Grupper som Jord og Ler eller Lervarer, Glasvarer, Tommer og Træ, Maskiner, Bogne o. s. v. o. s. v. Skønt disse Ting ere hurtigt nævnde, vil det dog ses, at de omfatte nogle af de allervæsentligste Genstande for vor Produktion og vort Forbrug. Naar der herom er opnaaet Enighed, saa er det sket ved gensidig Imødekommen fra forskellige Sider. Dette er altsaa et Resultat, som er opnaaet gennem Toldkommissionens Virksomhed. Det væsentligste, der staar tilbage endnu, er Manufakturvarer, Tobak, Papir, Huder og Skind. Ja, der er vel andre Poster endnu, men Uenighederne paa disse andre tror jeg ikke det vil volde nogen synderlig Vanskelighed at komme over. Dem, jeg her har nævnt, vil i Virkeligheden være de Grupper, paa hvilke Lovgivningsarbejdet nu særlig vil have at rette sig for at opnaa Enighed, og navnlig vil jeg da deriblandt nævne to, nemlig Manufakturvarer og Papir. Paa dem ere Modsætningerne meget store, og det er af overordentlig Bigtighed her at komme til en Afgørelse. Naturligvis er den Enighed, som er opnaaet i Toldkommissionen, ikke naaet uden mange Indrømmelser fra begge Sider, og det gaar med disse Indrømmelser, som her ere gjorte, som det altid gaar med Indrømmelser, at de ere ikke velsete fra deres Side, hvis Repræsentanter man har været, enhver er lidet tilbøjelig til at synes, at det er rigtigt at gøre Indrømmelser. Enhver føler sig fuldt overbevist om at have Ret! Det gjorde i hvert Fald de, der have staaet som Folketingets Repræsentanter: Vi have følt os overbeviste om, at vi havde Ret, naar vi have forlangt ikke saa lidt mere vidtgaaende Medsættelse i vor nuværende Beskyttelse end dem, vi have ladet os nøje med. Vi maa imidlertid være klare over, at vi staa i en Periode, hvor, som sagt, Beskyttelsesstrømmen endnu er stærk og mægtig, rundt omkring i Europa. og at vi staa med meget stærkt divergerende Anskuelser mellem de to Ting, samt med stærkt divergerende Anskuelser mellem dette Ting og Regeringen, og at det var givet, at skulde der naas Resultater, maatte der bringes Ofre fra begge Sider. Det er det, vi have gjort, og det er det, som vi maa haabe, at vore Meningsfæller her i dette Ting ikke ville se med altsfor umilde Øjne paa os for. Man maa navnlig have Opmærksomheden henvendt paa de Indrømmelser, der ere gjorte fra modsat Side, og hvis Betydning og Vægt man ikke maa undervurdere. Jeg skal senere komme tilbage dertil, jeg kan med Hensyn til dette Punkt — som med Hensyn til saa meget andet — henholde mig til, hvad